

Rejsen til Amerika - de danske udvandrere (3)

Udarbejdet af Astrid Marie Møller Danielsen, UCL

Målgruppe: 8.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Rejsen til Amerika - de danske udvandrere (3)

Beskrivelse

Dansk dokumentarserie i 3 afsnit. 350.000 danskere rejste på 70 år til Amerika for at jagte lykken. Det satte efterhånden rød/hvide aftryk på USA-kortet. Kirker, aviser og hele landsbyer opstod i forsøget på at sikre danskheden i det fremmede.

Pædagogisk note

I dette sidste afsnit af "Rejsen til Danmark" hører vi om Jens Jensen, der bliver en kendt byplanlægger i det vestlige USA og stifter af højskolen The Clearing i Wisconsin. Efterkommere fortæller om, hvordan de danske rødder har stor værdi for dem i dag og hvordan der fortsat er spor at se i det amerikanske samfund efter de danske immigranter.

Det er oplagt at arbejde med den britiske kolonisering, den amerikanske revolution og bruddet med Storbritannien i 1776 og ikke mindst Den Amerikanske Uafhængighedserklæring. Den indre kolonisering og de store indvandrerbølger af immigranter fra store dele af Europa kan også være et emne til fordybelse.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Rejsen til Amerika - de danske udvandrere. Arven. Afsnit 3.

01:	Indledning	00:02:03
	De mange danske immigranter satte deres præg på USA. De skabte aviser, byggede kirker, oprettede foreninger og forsøgte i det hele taget at genetablere noget af det særligt danske i de nye samfund, der opstod i Amerika. Jens Jensen var én af de, der satte et stort præg på landet og som vi skal høre om i dette afsnit.	
02:	Udvandringen fra Sønderjylland	00:04:24
	Jens Jensen voksede op ved Dybbøl i Sønderjylland og stod til at skulle arve slægtsgården. Men krigen i 1864 betød at Slesvig og Sønderjylland blev tysk og at ca. 50.000 unge mænd udvandrede til Amerika, da de ikke ønskede at være under tysk nationalitet. Samtidig fik Jens Jensen et "nej" fra sine forældre, da han ønskede sig at gifte sig med nabopigen, Anne Marie. De tog konsekvensen og rejste til Amerika uden en krone på lommen.	
03:	Ankomsten	00:06:15
	For de fleste immigranter startede livet i Amerika på Castle Garden på det sydlige Manhattan, hvor de bl.a. skulle gennem et helbredstjek inden de kunne rejse videre ind i landet.	
04:	USA tager form	00:07:56
	Der var 13 kolonier på Østkysten, der i 1776 havde erklæret deres uafhængighed af det engelske overherredømme. I løbet af de næste 50 år ekspanderede dette til hele USA og derved lå et enormt, jomfrueligt landområde frit. Man inviterede derfor europæere til at komme og bebygge landet. I alt udvandrede 34 mio. europæere til Amerika fra 1830'erne og frem, heriblandt 350.000 danskere.	
05:	Byplanlæggeren Jens Jensen	00:09:21
	Jens Jensen tog til Chicago, en hurtigtvoksende by med fabrikker, fattige fabriksarbejdere og slum. Han blev ansat i byens parkvæsen og ønskede at sikre alle lys, luft og græs. "Landlig påvirkning af bylivet er essentiel for byens eksistens", skrev han - og bragte vilde blomster, bugtede linier, sten og vand ind i byen og parkerne. I 1888 skabte han An American Garden, som folk kom til at elske. Siden kom stilen til at hedde The Prairie Style og hele tiden havde han fabriksarbejderne og deres børn i tankerne. Bruce Jens Johnson, 93 år og barnebarn af Jens Jensen, husker ham som varm og stærk og som en, der holdt fast i danske traditioner.	

- 06: Danske spor** **00:13:44**
De danske emigranter betalte en høj pris ved at forlade Danmark og rejse til Amerika. De sagde farvel til familie og venner og til det danske samfund. Men danske bysamfund udviklede sig de steder, hvor mange danskere bosatte sig og de genetablerede nogle af de særligt danske traditioner og institutioner, de kendte fra Danmark. - Sportsforeninger, kirker, aviser og Dana College. De holdt fast i det danske sprog, traditioner og til dels dansk byggestil.
- 07: Jens Jensen part II** **00:17:49**
Jens Jensen blev ansvarlig for hele det vestlige parkdistrikt, hvor han primært havde øje for de fattige borgere. Samtidig var han blevet kendt og drev et privat firma, primært med velhavende kunder. I 1920 stod kronen på værket, Columbus Park færdig. Det er den dag i dag et nationalt vartegn i USA. Som gammel flyttede Jens Jensen til Wisconsin og startede højskolen, The Clearing, et sted, der mindede ham om hans barndoms landskab.
- 08: Den danske arv i Amerika** **00:20:41**
Dana College er i dag lukket. Der er kun to af de over 100 forskellige danske aviser tilbage. Stort set ingen taler dansk mere. Mange effekter er afleveret til Museum of Danish America. Alligevel ser man her 4-5 generationer senere alligevel spor af de danske indvandrere. De steder, hvor danskerne massivt var til stede, scorer befolkningen højt på lykke og frisind, kendt fra Danmark.
- 09: Jens Jensen part III** **00:27:00**
Jens Jensen var 75 år, da han startede The Clearing. I dag fungerer den fortsat som højskole, og Jens Jensens tanker om æstetik og natur er fortsat synlige i hverdagen på stedet.
- 10: Danske efterkommere** **00:28:46**
Jens Jensen, Jacob A. Riis og Gutzon Borglum er eksempler på kendte danskere i USA, men langt de fleste danske indvandrere levede et simpelt, slidsomt liv på prærien. Men langt fra forgæves. Efterkommere 4-5 generationer senere klarer sig synligt godt og lever med lykke. Jens Jensen døde i 1951 91 år gammel og ønskede at efterkommere ville huske på, "at hvis vi fjerner naturen, har vi ingenting".
- 11: Rulletekster** **00:30:42**

Links

Undervisningsmateriale til serien

<https://www.rejsentilamerika.dk/>